

ΧΙΟΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΑΙ ΘΡΑΚΗΣ*

Ἁδριανουπόλεως Κλήμης.

Ἀναφέρεται τὸ 1710. (Γ. Π. Γεωργιάδου Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης τῶν Χίων, σελ. 184.)

Ὁ Ἁδριανουπόλεως Διονύσιος ὁ Ἀμηνος 1738.

Ἐξελέγη Μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως τὸ 1738 ἀπὸ Ἀρχιδιάκονος τῶν Πατριαρχείων καὶ ἀναφέρεται ζῶν καὶ τὸ 1774. Συνέγραψε βιβλίον λόγων διαφόρων¹⁾.

Ὁ Ἁδριανουπόλεως Ἰωαννίκιος

Ἐξελέγη Μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως τὸ 1739 χρηματίσας πρότερον Μητροπολίτης Λήμνου. (Γ. Ι. Ζολώτα, Ἱστ. Χίου Τόμ. Γ'. Μέρ. Α' σελ. 515).

Ὁ Ἁδριανουπόλεως Ἰωακείμ.

Ἐκλεγείς Μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως ἀπὸ Λήμνου τὸ 1770 ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν Τούρκων ἐν τῇ ἔδρᾳ του, πολιορκηθεῖσα ὑπὸ τῶν Ρώσων καὶ λυτρωθεῖσα ὑπὸ Τζεζαφλῇ Χασὰν πασᾶ τὸ 1770 μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ Ὁρλώφ²⁾.

Ὁ Αἰνου Μεθόδιος Δαπόντε.

Πρότερον διδάσκαλος. Ὡς Μητροπολίτης Αἰνου ἐξελέγη τὸ 1738. Τὸ 1705 ἐλθὼν εἰς τὴν ἐν Χίῳ Μονὴν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῶν Μουνεδῶν ἐπώλησεν τὰ κελλία καὶ τὰ πλεῖστα σχεδὸν τῶν κηπαρίων του τὸ 1738

*) Ὁρα Θρακικά Τόμ. Γ' σελ. 36—40.

1) Κ. Σάθα, Μεσ. Βιβλ. Τόμ. Γ'. σελ. 103.

2) Γ. Ι. Ζολώτα, ὡς ἀνωτ. Τόμ. Γ'. Μέρος Α' σελ. 515.

εἰς τὸν Μακάριον Πασπάτην, ὃς ἐξάγεται ἐκ τοῦ κώδικος τῆς ρηθείσης Μονῆς (φύλ. 79 1738) ἀλλὰ κατόπιν μεταμεληθεὶς δια τὴν πώλησιν ἐπιστρέφει ὀπίσω τὰ χρήματα καὶ λαμβάνει πάλιν τὰ κτήματα. Τὰ κελλία ἔκειντο ἔναντι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Μονῆς καὶ ἄνω τοῦ ξενῶνος αὐτῆς 1).

Ὁ Αἶνου Γερμανὸς Θεοτοκᾶς

Ἐγεννήθη τὸ 1845 ἐν τῷ χωρίῳ τῆς νήσου Χίου Πυργὶ ἐκ γονέων εὐσεβῶν ὀνόματι Μιχαὴλ καὶ Μαρία. Κατὰ κόσμον ἐκαλεῖτο Κωνσταντῖνος.

Μαθὼν τὰ πρῶτα γράμματα ἐν τῷ χωρίῳ του ἔρχεται εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς ἐπίδοσιν εἰς τὸ ἐμπόριον, ἀλλὰ τὸ κληρικὸν στάδιον ποθῶν ἐγκαταλείπει τὸν ἀρχικὸν του σκοπὸν καὶ φοιτᾷ ἐν πρώτοις εἰς τὴν Μεγάλην τοῦ Γένους Σχολὴν καὶ εἰτα εἰσάγεται εἰς τὴν κατὰ Χάλκην Θεολογικὴν Σχολὴν τὴν διευθυνομένην τότε ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Γρηγορίου Φωτεινοῦ, τοῦ μετέπειτα ἐπισκόπου Μυριοφύτου καὶ Περιστάσεως. Μαθητὴς ὢν τῆς Σχολῆς χειροτονεῖται διάκονος τῇ 15 Ἀπριλίου 1870 ἐν τῇ Νέᾳ Μονῇ Χίου ὑπὸ τοῦ Χίου Γρηγορίου μετονομασθεὶς Γερμανὸς καὶ ἐγγράφεται συγχρόνως ἀδελφὸς αὐτῆς. Ἐπὶ τετραετίαν διακούσας τὰ μαθήματα ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ Χάλκης μετέβη κατόπιν εἰς Ἀθήνας πρὸς ἑξακολούθησιν τῶν Θεολογικῶν του σπουδῶν εἰς τὴν αὐτόθι Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου. Κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1886 οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει Χίοι προσκαλοῦσι τὸν Γερμανὸν ὡς Ἱερατικὸν Προϊστάμενον τοῦ ἐν Γαλατῇ Ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῶν Χίων ἔνθα καὶ χειροτονεῖται εἰς πρεσβύτερον ὑπὸ τοῦ προκατόχου του Μητροπολίτου Γάνου καὶ Χώρας καὶ εἰτα Βάρνης Πολυκάρπου. Ἐν τῇ θέσῃ ταύτῃ διέμεινεν ὑπηρετῶν μετὰ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως ἐπὶ ἑξαετίαν ὁλόκληρον, διότι τὸν Ἰούλιον τοῦ 1902 προσλαμβάνεται ὡς ἱερατικῶς καὶ μετ' ὀλίγον ἀρχιερατικῶς προϊστάμενος τοῦ ἐν Γαλατῇ Ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ἐξαργυρωμένου ἐκ τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων, καὶ τῇ ὑποδείξει τῆς Ἐφορείας αὐτῶν προάγεται τὴν 18 Ἰουνίου 1893 εἰς ἐπίσκοπον τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης ἐπισκοπῆς Μυρέων, τῆς εἰς ἐπίσκοπον χειροτονίας του τελεσθείσης ἐν τῷ ἐν Γαλατῇ ναῷ τοῦ Ἁγίου Νικολάου προεξάρχοντος τοῦ τότε Ἡρακλείας Γερμανοῦ τοῦ μετέπειτα Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Τῇ 22 Μαΐου 1899 χηρευσάσης τῆς Μητροπόλεως Αἶνου ἐκλέγεται Μητροπολίτης Αἶνου ἐπὶ Πατριάρχου Κωνσταντίνου τοῦ Ε'. Τὴν διακυβέρνησιν τῆς Μητροπόλεως ταύτης ἀναλαβὼν ἐσύστησε εἰς

1) Ζολ., ὡς ἄνωτ. Μέρ. Β', σελ. 290, 305, 308.

τὰ ὀλίγα καὶ μικρὰ χωρία τῆς ἐπαρχίας ταύτης σχολεῖα. Συνετέλεσε τὰ μέγιστα καὶ ὑπὲρ τῆς ἀποπερατώσεως τοῦ ἐν Ἀλεξανδρουπόλει Μητροπολιτικοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τῶν ἐγκαίνιων αὐτοῦ τελεσθέντων κατ' Αὐγούστου τοῦ 1900 μεγαλοπρεπῶς. Τῇ 7 Αὐγούστου 1903 μετατίθεται εἰς τὴν Μητροπολιν Λέρου καὶ Καλύμνου Πατριάρχου ὄντος Κωνσταντινουπόλεως Ἰωακείμ τοῦ Γ', τὴν ὁποίαν καὶ ἐποίμανε μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐπισυμβάντος τῇ 9 Ἰουνίου 1918 ἐν Ἀθήναις ἔνθα διέμενε πρὸς θεραπείαν καὶ ἐτάφη ἐν τῷ Νεκροταφείῳ Ἀθηνῶν. Ἐχορημάτισε καὶ δις συνοδικὸς καὶ μέλος διαφόρων Ἐφορειῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης καὶ Ἰωακειμίου Παρθεναγωγείου.

Ὁ Γερμανὸς Θεοτοκᾶς συνετήρει Παρθεναγωγεῖον ἐν τῷ χωρίῳ Πυργί ἐξ ἰδίων του.

Ὁ Γερμανὸς Θεοτοκᾶς ἡ·ο· τετιμημένος δι' Ἑλληνικῶν καὶ Σερβικῶν παρασῆμων.

Ὁ Αἶνου Ἰωακείμ Γεωργιάδης ὁ Γαλάκης

Καταγόμενος ἐκ τοῦ χωρίου Εὐφημιανῶν τῆς νήσου Χίου ἐγεννήθη ἐν Πριγκήπῳ τῆς Προποντίδος τὸ 1876. Οἱ γονεῖς του ὠνομάζοντο Γεώργιος καὶ Λουκία. Κατὰ κόσμον ἐκαλεῖτο Ἐπαμεινώνδας. Διακούσας τὰ πρῶτα μαθήματα ἐν ταῖς Σχολαῖς Πριγκήπου εἰσῆλθον τῇ προστασίᾳ τοῦ γέροντος αὐτοῦ Ξάνθης Ἰωακείμ Σγουροῦ τοῦ Χίου εἰς τὴν κατὰ Χάλκην Θεολογικὴν Σχολὴν ἐξ ἧς ἀποφοιτήσας τὸ 1897 ἐχειροτονήθη διάκονος ὑπὸ τοῦ γέροντός του καὶ προσελήφθη συγχρόνως ἀρχidiaκονος τῆς Μητροπόλεως Ξάνθης καὶ εἶτα προήχθη εἰς πρωτοσύγκελλον αὐτῆς. Κατόπιν εὐδοκίμου ὑπηρεσίας προάγεται τῇ 25 Νοεμβρίου 1902 εἰς βοηθὸν ἐπίσκοπον τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης ἐπισκοπῆς Χριστουπόλεως, τῆς εἰς Ἀρχιερέα, χειροτονίας του γενομένης ἐν τῷ ἐν Γαλατῇ Ἱερῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῶν Χίων προσερχόντος τοῦ Μητροπολίτου Ξάνθης Ἰωακείμ. Οἱ τῆς ἐπαρχίας Ξάνθης ὀρθόδοξοι καὶ μὴ ἡγάπων καὶ ἐτίμων καὶ ἐσέβοντο τὸν Ἰωακείμ. Διὸ καὶ ἡ Μ. Ἐκκλησία ἀμείβουσα τὰς ὑπηρεσίας του προήγαγεν αὐτὸν τῇ 25 Ἰανουαρίου 1907 εἰς Μητροπολίτην Αἶνου.

Ἀναλαβὼν τὴν διακυβέρνησιν τῆς ἐπικαιροτάτης ταύτης ἐπαρχίας ὁ Ἰωακείμ εἰργάσθη παντοιοτρόπως καὶ πρὸ πάντων ἐθνικῶς ἔνεκα τῆς φανερώς πλέον ἐργαζομένης Βουλγαρικῆς προπαγάνδας προασπίσας τὰ ἔθνη καὶ συμφέροντα μέχρις κινδύνου καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς του. Πατριωτικωτάτη ἦτο ἡ στάσις του κατὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Βουλγάρων εἰς τὴν πόλιν Δεδέαγάτς, τὴν σήμερον Ἀλεξανδρούπολιν τὸ 1913. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐννεαμήνου κατοχῆς καὶ ἰδίως κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς φυγῆς τοῦ Βουλγαρικοῦ στρατοῦ οἱ ὁμογενεῖς κάτοικοι τῆς πόλεως ταύτης ὑπέστησαν

τὰ πάνδεινα. Ἀπέλιδες οὗτοι ἀπέβλεψαν πρὸς τὸν Ἰωακείμ ὡς σωτῆρά των, ὅστις ὡς ἀληθῆς ποιμὴν συνέπασχεν ἀληθῶς μετὰ τοῦ συμπάσχοντος ποιμνίου του καὶ δὲν ἐπτοεῖτο εἰς τὰς κατ' αὐτοῦ ἀπειλὰς καὶ προφηλακισμοὺς τῶν Βουλγάρων.

Ὅχι μόνον πρὸς σωτηρίαν τῶν Ἑλλήνων Ὁρθοδόξων τῆς ἐπαρχίας Αἴνου ἀπὸ τὸ φάσανον τῶν Βουλγάρων ἠμύνθη ὁ Ἰωακείμ, μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν Μουσουλμάνων τῆς πόλεως Δεδέαγατς (Ἀλεξανδρουπόλεως) καὶ περιχώρων, ὧν ἔσωσε τὴν ζωὴν. Πλέον τῶν 3000 Μουσουλμάνων συνεκτρώθησαν εἰς τὸν περίβολον τῆς Μητροπόλεως καὶ ἐξήτησαν τὴν προστασίαν του καὶ ὁ Ἰωακείμ ὡς ἀλτρουϊστῆς εἰργάσθη παντοιοτρόπως πρὸς περίθαλψιν καὶ σωτηρίαν αὐτῶν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Τουρκικὴ κυβέρνησις ἀναγνώρισεν τὰς ὑπὲρ τῶν Μουσουλμάνων προσπαθείας καὶ περιποιήσεις τοῦ Ἰωακείμ ἀπένευθεν αὐτῷ τὸ μετάλλιον τῆς ἀνδρείας μετὰ τοῦ σχετικοῦ εὐχαριστηρίου διπλώματος.

Ἀλλ' ἐπέπρωτο καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος νὰ ὑποστῇ τὰς σκληρὰς δοκιμασίας τῆς Βουλγαρικῆς βαρβαρότητος. Συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν Βουλγάρων ἐνεκλείσθη ἐντὸς τῆς Μητροπόλεως ἐπὶ δεκαπενθήμερον φρουρούμενος ὑπὸ στρατιωτῶν, ὡς ὁ ἔσχατος τῶν κακούργων ἀπαγορευθείσης συγχρόνως πάσης ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν ἑξω καὶ μετὰ τῆς μητρὸς του ἀκόμη. Εὐτυχῶς ἐπῆλθεν ἡ 9 Ἰουλίου καὶ κατὰ τὸ μεσονύκτιον ἐκκενωσάντων τῶν Βουλγάρων τὴν πόλιν Ἀλεξανδρούπολιν ἀπελευθερώθη ὁ Ἰωακείμ.

Τοῦ Μητροπολίτου Χαλκηδόνος Γρηγορίου ἐκλεγέντος Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐξελέξατο διάδοχόν του τὸν Αἴνου Ἰωακείμ ὡς Χαλκηδόνης ὁ Ἰωακείμ ἀποστέλλεται ὡς ἀρχηγὸς τῆς Πατριαρχικῆς ἀντιπροσωπείας, ἀπαρτιζομένης ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Χαλκηδόνος Ἰωακείμ, Δέκτων Φωτίου (κατόπιν Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου) καὶ Σάρδεων Γεωργίου, τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1925 εἰς Βαρσοβίαν τῆς Πολωνίας πρὸς ἐπίδοσιν τοῦ Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ Τόμου, δι' οὗ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Πολωνίας ἀνεκηρύσσεται αὐτοκέφαλος καὶ τὸν αὐτὸν χρόνον εἰς Βουκουρέστιον τῆς Ρουμανίας πρὸς ἐπίδοσιν ἐπίσης τοῦ Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ Τόμου, δι' οὗ ἀνεγνωρίζεται ἡ ἀνακήρυξις τοῦ Πατριαρχείου τῆς Ρουμανίας.

Ἀλλὰ δυστυχῶς ἐπέπρωτο ὁ Ἰωακείμ νεώτατος ὧν νὰ ἀπέλθῃ τοῦ κόσμου τούτου τῇ 5 Φεβρουαρίου 1927 μετὰ διήμερον ἀσθένειαν ἐκ δηλητηριάσεως, κηδευθεὶς ἐν πάσῃ τιμῇ καὶ ἀγάπῃ προεξάρχοντος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βασιλείου Γ' μετὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τῆς κηδείας του τελεσθείσης ἐν τῷ ἐν Χαλκηδόνι Μητροπολιτικῷ Ναῷ τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ ταφῆς ἐν τῷ Κοινοτικῷ Νεκροταφείῳ.

Ἐχημάτισεν ὁ Ἰωακείμ καὶ ὡς Αἴνου καὶ ὡς Χαλκηδόνης πολλάκις συνοδικὸς καὶ πρόεδρος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης, πρόεδρος τοῦ

Ἐθνικοῦ Ὁρφανοτροφείου τῶν ἀρρένων, Πρόεδρος τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων καὶ προσέτι Πρόεδρος τῆς μεγάλης πρὸς περιθαλψιν καὶ ἀποκατάστασιν τῶν πρώτων προσφύγων συσταθείσης ἐπιτροπῆς. Ἦτο δὲ τετιμημένος δι' Ἑλληνικῶν καὶ Τουρκικῶν παρασήμων.

Ὁ Δέρκων Νεόφυτος

Ἐξελέγη κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1656, κατὰ τὸ σωζόμενον ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς του, Μητροπολίτης Δέρκων ἀπὸ Χαρτοφύλαξ τῆς Μητροπόλεως Χίου¹⁾. Ἦτο λίαν μελετηρὸς καὶ φιλόμουσος, ὡς μανθάνομεν ἀπὸ τὰ διασωθέντα αὐτοῦ καὶ δι' ἐν Χίῳ βιβλία καὶ ἕκ τινος σημειώματός του ἐπὶ κώδικος ἀνήκοντός ποτε αὐτῷ «ἐξ ἀγορᾶς ἐν Χίῳ 1658. Ὁ Χίου Νεόφυτος», ὡς καὶ ὅτι ἐξελέγη Δέρκων μανθάνομεν καὶ ἐκ σημειώματος διασωθέντος ἐπὶ βιβλίου ἐκκλησιαστικοῦ εἰς τὸ χωρίον Εὐφημιανά (Θυμιανά) «Χειρόγραφον Καρανικολίου Εὐφημιανούσης»²⁾. Ἐπίσης ἕτερον χιακὸν (δῶρον Νεοφύτου Δέρκων) τῆς Παναγίας Σπηλιανῆς (αὐτῆς)³⁾ καὶ ἕτερον χειρόγραφον ὑπ' ἀριθ. 13 ἐξ ἀγορᾶς τοῦ Νεοφύτου Δέρκων ἐν Χίῳ τὸ 1658⁴⁾.

Ἀπεβίωσε τὸ 1674⁵⁾. Οὗτος εὐρίσκεται εἰς ἀλληλογραφίαν μετὰ τοῦ Γάβρης Παΐσιου Λιγαριδίου, τοῦ Χίου, ὃς ἐπιστολαὶ ἀμφοτέρων δημοσιεύονται εἰς Κ. Σάθα, Μεσ. Βιβλιοθήκη Γ' σελ. 517 καὶ 518 καὶ τὴν Ἱστορίαν Χίου ὑπὸ Γ. Ι. Ζολώτα. Τόμ. Γ' Μέρ. Α' σελ. 446 καὶ 448.

Ὁ Δέρκων Ἰωακεῖμ Κρουσουλούδης ὁ μετὰ ταῦτα Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ἰωακεῖμ Δ'.

Νικόλαος κατὰ κόσμον ὀνομαζόμενος ἐγεννήθη τῇ 5 Ἀπριλίου 1837 ἐν τῷ χωρίῳ τῶν Μαστιχοχώρων τῆς νήσου Χίου Καλλιμασιῶ ἐκ πατρὸς Ἰωάννου Κρουσουλούδη καὶ μητρὸς Λεμονιάς Κοκκώδη ἀδελφῆς τοῦ Πατριάρχου Κωνπόλεως Ἰωακεῖμ Β'. Τῇ προστασίᾳ τοῦ θείου αὐτοῦ εἰσῆχθη εἰς τὴν κατὰ Χάλκην Θεολογικὴν Σχολήν. ἐξ ἧς ἀποφοιτήσας τὸ 1861, προσελήφθη εὐθὺς εἰς τὴν πατριαρχικὴν ὑπηρεσίαν, χρηματίσας κατ' ἀρχὰς ὡς ὑπογραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, εἶτα δὲ ὡς ἀρχιγραμματεὺς αὐτῆς τὸ 1863, εὐδοκίμους παρασχῶν ὑπηρεσίας. Διὰ τοῦτο τὸ

1) Γ. Ι. Ζολώτα, ὡς ἀνωτέρω σελ. 27—28.

2) Ἑλλ. Φιλ. Σύλλογος Κωνπόλεως. Τόμ. Κ—ΚΒ σελ. 78.

3) Αὐτ. σελ. 79.

4) Αὐτ. σελ. 112.

5) Κ. Σάθα, Μεσαιωνικὴ βιβλιοθήκη τόμ. Γ' σελ. 601.

1870 Νοεμβρίου 26 ἐκλέγεται Μητροπολίτης Λαρίσης ἀντὶ τοῦ παραιτηθέντος Δωροθέου, τὸ δὲ 1875 Ἀυγούστου 8 μετατίθεται εἰς τὴν Μητροπολιν Δέρκων ἀντὶ τοῦ ἀποθανόντος Νεοφύτου. Εἰς ἀμφοτέραις τὰς ἐπαρχίας ταύτας ἐπεδείχθη σύνεσις καὶ δραστηριότητα καὶ πρὸ πάντων διοικητικὴν ἱκανότητα, διὸ καὶ λίαν ἐξετιμᾶτο ὑπὸ τε τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῶν Πολιτικῶν κύκλων. Ἡ μέριμνα καὶ ἡ φροντίς του ἦτο ἡ ἐξυπηρέτησις τῶν Ἐθνικῶν συμφερόντων, διὰ τοῦτο μετὰ τὴν παρὰ τὴν τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἰωακείμ τοῦ Γ' ἐξελέγη ὁμοθυμῶς τῇ 1 Ὀκτωβρίου 1884 Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὡς Ἰωακείμ Δ', τῇ δὲ 8 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ ἐγένετο ἡ ἐνθρόνισις αὐτοῦ.

Ἐπὶ τῆς πρώτης Πατριαρχείας Ἰωακείμ Γ' συνοδικὸς διατελὼν ἐξελέγη ὑπὸ τῆς Ἐκλογικῆς Συνελεύσεως μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς ἀπαριθρουμένης ἐξ αὐτοῦ, τοῦ Μητροπολίτου Ἡρακλείας Γερμανοῦ, τοῦ Μ. Λογοθέτου Σταυράκη Ἀριστάρχου βέη καὶ τοῦ Δ. Γεννιδουνιᾶ, μέλους τοῦ Δ. Σ. Μ. Συμβουλίου, πρὸς σύνταξιν τῆς πρὸς τὸν Σουλτᾶνον εὐχαριστηρίου ἀναφορᾶς διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην ἐπιβράβευσιν τοῦ προνομιακοῦ καθεστώτος.

Ἀπεβίωσεν ἐν Χίφ τῇ 15 Φεβρουαρίου 1887 καὶ ἐτάφη ἐν τῇ γεννέτειρᾳ αὐτοῦ τῷ χωρίῳ Καλλιμασίῳ.

Ὁ Δέρκων Ἀμβρόσιος Σταυρινός.

Ἐγεννήθη τῇ 1 Νοεμβρίου 1854 ἐν Μουχλίῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκ γονέων Χίων ὀνόματι Σταυρινὸς καὶ Ἑλένη. Κατὰ κόσμον ὠνομάζετο Σταῦρος. Διακούσας τὰ μαθήματα εἰς τὴν Μεγ. τοῦ Γένους Σχολὴν εἰσήχθη τῇ προστάσει τοῦ Ἀμβροσίου Μαυρογορδάτου εἰς τὴν κατὰ Χάλκην Θεολογικὴν Σχολὴν τὸ 1880 ἐξ ἧς ἀποφοιτήσας ἐχειροτονήθη διάκονος ὑπὸ τοῦ τότε Μητροπολίτου Δέρκων καὶ εἴτα Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἰωακείμ Δ' μετονομασθεὶς Ἀμβρόσιος. Προσληφθεὶς δὲ ὡς ἀρχιδιάκονος τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Σωφρονίου ἠναγκάσθη νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐχειροτονήθη εἰς πρεσβύτερον διορισθεὶς ἱερατικῶς Προϊστάμενος Ἀξιβαλίου τὸ 1885, τῷ δὲ 1889 προσλαμβάνεται ὡς Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Τραπεζοῦντος καὶ μετ' ὀλίγον χρόνον διευθυντὴς τοῦ Γραικοῦ Νοσοκομείου Σμύρνης. Ἐπανέρχεται καὶ πάλιν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ὑπηρετήσας ὡς προϊστάμενος Μουχλίου καὶ εἴτα Μεγάλου Ρεύματος χειροτονεῖται αὐτόθι εἰς ἐπίσκοπον τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης ἐπισκοπῆς Κλαυδιουπόλεως ὑπὸ τοῦ τότε Μητροπολίτου Βελιγράδων Δωροθέου καὶ δύο ἄλλων ἀρχιερέων. Τῷ 1895 προάγεται εἰς τὴν Μητροπολιν Πρεσπῶν καὶ Ἀχριδῶν, ἀναλαβὼν συγχρόνως καὶ τὴν διακυβέρνησιν ἐξαρχικῶς τῆς Μητροπόλεως Σκοπείων

ἔνεκα σοβαρᾶς ἀσθενείας τοῦ Σκοπεῖων Μεθοδίου. Ἐνταῦθα καταφαίνεται ἡ ἱκανότης καὶ δραστηριότης τοῦ Ἀμβροσίου, ὅστις παλαιῶν ἐν μέσφ τῶν ἐχθρῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους καὶ μὴ πτοούμενος πρὸ τῶν ἀπειλῶν των, ἀλλ' ἀντεπεξέρχόμενος μετὰ σθένους καὶ φρονήσεως ἅμα ἐναντίον τῶν ἀντεθνικῶν ἀπαιτήσεών των. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Ἐκκλησία ἀμείβουσα τὰς ὑπηρεσίας του ταύτας τὸν προήγαγεν εἰς τὴν Μητρόπολιν Σκοπεῖων τὸν Νοέμβριον τοῦ 1896 θανόντος τοῦ Σκοπεῖων Μεθοδίου. Ἀλλ' ἡ ἐκλογή του αὕτη ἀπήρσεν εἰς τοὺς τότε διεκδικοῦντας τὴν Μητρόπολιν Σκοπεῖων Σέρβους καὶ χάριν τῆς εἰρηνεύσεως τὸ Πατριαρχεῖον συγκατετέθη νὰ ἀποσταλῇ ὡς Πρωτοσύγκελλος τῆς Μητροπόλεως Σκοπεῖων ὁ Σέρβος ἱερεὺς Φερμιλιανός, νὰ παραμείνῃ δὲ ὁ Ἀμβρόσιος εἰς Κων)πολιν ἐκλεγείς τότε καὶ μέλος τῆς Ἱ. Συνόδου. Τῷ 1899 μετατίθεται εἰς τὴν Μητρόπολιν Πελαγονείας, γένος ἀγῶνας αὐτόθι ἀγωνιζόμενος, τῷ 1903 εἰς τὴν Μητρόπολιν Νεοκαισαρείας, τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1911 εἰς τὴν τῆς Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας ἐξ ἧς τὸ 1914 ἀποχωρεῖ καὶ ἐλθὼν εἰς Κων)πολιν ἐφησυχάζει καταγινόμενος εἰς συγγραφὰς καὶ μελέτας, ἐκδοὺς τὸ 1921 τὸ περὶ τῶν «Ἀρχαιοτάτων καὶ συγχρόνων λειτουργιῶν τῶν κυριωτέρων τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησιῶν εἰς δύο τόμους περισπούδαστον ἔργον, καὶ τὸ 1922 Κατήχησιν χάριν τοῦ ἱεροῦ Κλήρου, καὶ τὸ περὶ Ἱερολογίας. Πρὸ ἐτῶν δὲ ἐξέδωκε καὶ τὴν ἱστορίαν τῶν Σουλτάνων τῆς Τουρκίας. Ἦτο καὶ βαθύς γνώστης τῆς Τουρκικῆς γλώσσης. Ὁ Ἀμβρόσιος τὸ 1924 ἐπανέρχεται καὶ πάλιν εἰς τὴν ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ Πατριάρχου Κων)πόλεως Γρηγορίου Ζ' καὶ ἀποκαθίσταται εἰς τὴν προτέραν Μητρόπολιν τὴν τῆς Νεοκαισαρείας διαμένων ἐν Κων)πόλει καὶ ὡς μέλος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐπειδὴ ὡς γνωστὸν οὐδεὶς τῶν Χριστιανῶν διέμεινεν ἐν αὐτῇ, τὸν δὲ Ὀκτώβριον τοῦ 1929 ἐπὶ Πατριάρχου Κων)πόλεως Φωτίου εἰς τὴν Μητρόπολιν Δέρκων, τὴν ὁποίαν ἐποίμανε μέχρι τοῦ θανάτου του ἐπισυμβάντος τῇ 9 Δεκεμβρίου 1931 ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς Μητροπόλεως Δέρκων Θεραπειά. Ἡ κηδεὶα του ἐτελέσθη μεγαλοπρεπῆς προεξάρχοντος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Φωτίου μεθ' ἀπάσης τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ταφείς ἐν τῷ ἐν Ἑγρὶ Καποῦ οἰκογενειακῷ τάφῳ.

Ὁ Καλλιουπόλεως καὶ Μαδύτου Ἱερώνυμος Γοργίας.
(Γιοῦργας).

Ἐγεννήθη ἐν Χίῳ τὸ 1860 εἰς τὴν συνοικίαν Παλαιοκάστρου ἐκ γονέων Δημητρίου Γιοῦργα καὶ Βενετίας τὸ γένος Καραμαοῦνα. Κατὰ κόσμον ἐκαλεῖτο Ἰωάννης. Διακούσας τὰ πρῶτα μαθήματα ἐν τῷ Γυμνασίῳ Χίου εἰσήχθη τῇ προστάσει τοῦ θείου αὐτοῦ Μαρωνείας Ἱερωνύμου εἰς τὴν κατὰ Χάλκην Θεολογικὴν Σχολὴν ἐξ ἧς ἀπεφοίτησε το

1885 καὶ προσελήφθη εὐθὺς ὡς Ἀρχιδιάκονος τοῦ Θείου του εἰς τὰς Μητροπόλεις Μαρωνείας, Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης καὶ Νικαίας. Ἀποχωρήσας ὁμως ἐκ τῆς τελευταίας ταύτης διωρίσθη καθηγητὴς τῆς ἐν Φαναρίῳ Ἱερατικῆς Σχολῆς ὅπου μετὰ ἐνὸς ἔτους ἐν αὐτῇ ὑπηρεσίαν ἀπεχώρησε προσληφθεὶς τὸ 1890 ὑπὸ τοῦ τότε Ἡρακλείας Γερμανοῦ ὡς πρωτοσύγγελος αὐτοῦ. Μετὰ διετὴ ἐν τῇ θέσει ταύτῃ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν τόσον προσείλκυσε τὴν εὐνοίαν τοῦ γέροντός του, ὥστε προήχθη τῇ 21 Φεβρουαρίου 1892 εἰς βοηθὸν ἐπίσκοπον τῆς ἐπαρχίας Ἡρακλείας ὑπὸ τὸν τίτλον τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης ἐπισκοπῆς Εἰρηνοπόλεως, τῆς εἰς Ἀρχιερέα χειροτονίας του γενομένης ἐν Ραιδεστῷ ὑπὸ τοῦ τότε Μητροπολίτου Σεργῶν Γρηγορίου (τοῦ μετέπειτα Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἀπὸ Χαλκηδόνος) καὶ τῶν ἐπισκόπων Μετρῶν καὶ Ἀθύρων. Ἀντίμου καὶ Μυριοφύτου Νικοδήμου. Ἐν τῇ νέᾳ ταύτῃ διακονίᾳ ὁ Ἱερώνυμος ἐργάζετο μετὰ τοῦ διακρίνοντος αὐτὸν ζήλου καὶ θερμῆς καὶ δεξιότητος ἅμα ἀπὸ Ἐκκλησιαστικῆς καὶ Σχολικῆς ἀπόψεως. Συντέλεσε μάλιστα ὅχι μόνον κατὰ τὸ 1896, ὅτε ἐξεργάγησαν ἀπανταχοῦ τῆς Τουρκίας σφαγαὶ ἐναντίον τῶν Ἀρμενίων νὰ προληφθῶσι τοιαῦται ἐναντίον τῶν ἐν Ραιδεστῷ διαμενόντων Ἀρμενίων, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ 1897, ὅτε ἐξεργάγη ὁ Ἑλληνοτουρκικὸς πόλεμος καὶ ὁ Τουρκικὸς στρατὸς ἀπεστέλλετο διὰ Ραιδεστοῦ καὶ Μουρατλῆ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ σύνορα, βιαιοπραγαίαι ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων τῶν πόλεων τούτων.

Τοῦ Θείου αὐτοῦ Νικαίας Ἱερωνύμου προαχθέντος εἰς τὴν Μητρόπολιν Ἡρακλείας προάγεται καὶ ὁ Ἱερώνυμος τὴν 31 Μαΐου 1897 εἰς τὴν ἐπισκοπὴν Καλλιουπόλεως καὶ Μαδύτου. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τούτου ἀνακηρύσσεται ἡ ἐπισκοπὴ αὕτη τὸν Μάρτιον τοῦ 1901 ἐπὶ Πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Γ' εἰς Μητρόπολιν καὶ ὁ Ἱερώνυμος προσλαμβάνει τὸν τίτλον τοῦ Μητροπολίτου, καθότι ἡ ἐπισκοπὴ αὕτη ἐπὶ τῆς ἐποχῆς του ἔλαβε τὴν δέουσαν αὔξησιν καὶ πρόοδον, καὶ ἐξακολουνθεὶ νὰ ποιμαίνῃ θεοφιλῶς καὶ θαυμάσιως ταύτην μέχρι τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1909 ὅτε μετετέθη εἰς τὴν Μητρόπολιν Χίου ποιμάνας καὶ ταύτην μέχρι τῆς τελευτῆς του 9 Φεβρουαρίου 1931 καὶ ταφείς ἐν τῷ νεκροταφείῳ τῆς Παναγίας Λετσαίνης ἐν ἰδίῳ μνημείῳ.

Ὁ Ἱερώνυμος διεκρίνετο διὰ τὴν παρηρησίαν καὶ εἰλικρίνειάν του εἰς τὰς διαφορὰς συζητήσεις καὶ τὴν χρηστότητα τοῦ χαρακτῆρός του ἀποφρεύγων πᾶσαν ἐκ τῶν ἔξω ἐνέργειαν καὶ τὴν πρὸς τὰ πάτρια καὶ τὰς ἐκκλησιαστικὰς παραδόσεις ἐμμονὴν καὶ ἀφοσίωσίν του. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του εἶδε καὶ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος του Χίου ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ ζυγοῦ.

Ὁ Ἱερώνυμος ἐχρημάτισε τῷ 1902 καὶ Συνοδικὸς καὶ Πρόεδρος τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς ἐν Φαναρίῳ.

Ὁ Μαρωνείας Ἱερώνυμος Γεργίας.

Ἐγεννήθη τῇ 7 Ἰανουαρίου 1837 ἐν Χίῳ, συνοικίᾳ Παλαιοκάστρου. Κατὰ κόσμον ἑκαλεῖτο Ἰωάννης καὶ ὀκταετῆς ὢν μετέβη παρὰ τῷ ἐκ μητρὸς θείῳ αὐτοῦ ἐπισκόπῳ Λαμπάκου Νικάνδρῳ ἐν Ἀρτάκῃ διαμένοντι ὡς ἀρχιερατικῷ ἐπιτρόπῳ τοῦ τότε Κυζίκου Ἰωακείμ, ὅπου καὶ διήκουσεν ἐπὶ τετραετίαν τὰ ἐν τῇ αὐτόθι Σχολῇ πρῶτα μαθήματα. Τὸν θεῖον αὐτοῦ, προαχθέντα εἰς Μητροπολίτην Πωγωνιανῆς ἀκολουθεῖ ὁ Ἰωάννης εἰς Βλαχίαν, διορισθέντα ἐπόπτην τῶν ἐν αὐτῇ καὶ ἐν Ρωσσίᾳ Πατριαρχικῶν μετοχίων. Ἀλλὰ δὲν παρήλθεν ὀλίγος χρόνος καὶ ὁ Κυζίκου Ἰωακείμ (ὁ μετὰ ταῦτα Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ἰωακείμ Β΄) ἀναλαμβάνει τὸν Ἰωάννην ὑπὸ τὴν προστασίαν του καὶ εἰσάγει αὐτὸν εἰς τὴν ἐν τῇ νήσῳ Χάλκῃ Σχολῇ τῶν Ἑλλήνων Ἐμπόρων. Μετὰ τὴν ἀποφοίτησίν του ἐκ ταύτης διορίζεται τὸ 1858 διδάσκαλος εἰς τὴν σχολὴν Πανόρμου τῆς ἐπαρχίας Κυζίκου. Τὸ 1862 ἐπανερχεται παρὰ τῷ θείῳ του Πωγωνιανῆς εἰς Κισνόβιον καὶ ἐπιστρέψας μετ' ὀλίγον χρόνον εἰς Κων)πολιν χειροτονεῖται διάκονος τῇ 2 Μαρτίῳ 1863, ὑπὸ τοῦ τότε Πατριάρχου Ἰωακείμ Β΄ μετονομασθεὶς Ἱερώνυμος καὶ προσλαμβάνεται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του. Ἀποχωρήσαντος τοῦ Πατριάρχου Ἰωακείμ Β΄ ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου τῷ 1863 ὁ Ἱερώνυμος ἀκολουθεῖ αὐτὸν εἰς Ἀρτάκην ἐνθα διέμενεν ἐπὶ δεκαετίαν ὅλην παρ' αὐτῷ. Τῷ 1873 ἐπανεκληγόντος τοῦ Πατριάρχου Ἰωακείμ Β΄ ὡς Πατριάρχου Κων)πόλεως, ὁ Ἱερώνυμος διορίζεται κατ' ἀρχὰς μὲν Δευτερεύων τῶν Πατριαρχείων καὶ τῷ 1875 Μέγας Ἀρχιδιάκονος, τῷ δὲ 1877 ἐκλέγεται Μητροπολίτης Μαρωνείας καὶ χειροτονεῖται εἰς Ἀρχιερέα ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Πατριάρχου Ἰωακείμ καὶ τῶν τότε σννοδικῶν ἀρχιερέων ἐν αὐτῷ τῷ Πατριαρχικῷ ναῷ. Τὴν ποιμαντορίαν τῆς ἐπαρχίας Μαρωνείας ἀνέλαβεν ὁ Ἱερώνυμος κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ρωσσοτουρκικοῦ πολέμου καὶ ὡς ἀπῆτουν αἱ τότε καιρικαὶ περιστάσεις προσεῖλκυσε διὰ τῆς διοικητικῆς του ἱκανότητος καὶ διὰ τοῦ ἀγαθοῦ του τρόπου τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν ὅχι μόνον τοῦ ποιμνίου του ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τὸν ὑπ' αὐτοῦ πολλαχῶς εὐεργετηθέντων Τούρκων. Τὴν ἐποχὴν ταύτην συνεπλήχθη τὸ πρῶτον καὶ ἡ ἐν Ἀλεξανδρουπόλει (Δεδεαγάτς) νεοπαγῆς Ἑλληνικῇ Ὁρθόδοξος Κοινότης, ὁ δὲ Ἱερώνυμος συνετέλεσε τὰ μέγιστα πρὸς ἴδρυσιν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου καὶ τῶν πρώτων σχολείων χάριν τῆς ἐκποιδεύσεως τῶν Ἑλληνοπαίδων, πρώτου συνεισφέροντος ὑπὲρ αὐτῶν ἐν γένει δὲ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Μαρωνείας μετ' ἀόκνου προσπαθείας ἐμερίμνησε καθόλου ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῆς παιδείας διαρρυθμίσας ἐπὶ τὸ τελειότερον τὰ ὑφιστάμενα σχολεῖα καὶ ἰδρύσας ἔτερα δεκαοκτὼ (18) τοιαῦτα.

Τῇ 5 Αὐγούστου 1885 μετατίθεται εἰς τὴν ἐπαρχίαν Νικοπόλεως καὶ

Πρεβέξης καὶ ἐκεῖθεν τῇ 11 Ἰανουαρίου 1890 εἰς τὴν τῆς Νικαίας, τῇ 13 Μαΐου 1897 εἰς τὴν τῆς Ἡρακλείας καὶ μετὰ παρέλευσιν ὀλίγου χρονικοῦ διαστήματος ἀποκαθίσταται καὶ πάλιν εἰς τὴν τῆς Νικαίας Μητροπόλιν, τὴν ὁποίαν ἐποίμανε μέχρι τοῦ θανάτου συμβάντος ἐν Φαναρίῳ τῇ 27 Μαρίου 1910 συνοδικὸς διατελὼν.

Τῆς κηδείας αὐτοῦ προέστη ὁ Πατριάρχης Ἰωακείμ Γ' μετὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς ταφῆς του γενομένης εἰς Βαλουκλή.

Ὁ Ἱερώνυμος διετέλεσε πολλάκις συνοδικὸς καὶ συγχρόνως πρόεδρος τοῦ Διαρκοῦς Ἐθνικοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου καὶ Πρόεδρος τῆς Ἐφορείας τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων, διεκρίνετο δὲ διὰ τὴν ἀγαθότητά του καὶ τὸ ἀκέραιον τοῦ χαρακτῆρός του καὶ τὴν μετριοφροσύνην του. Ἐτιμήθη δὲ ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως διὰ τοῦ παρασήμου τοῦ Χρυσοῦ Σταυροῦ τῶν ἱπποτῶν τοῦ βασιλικοῦ τάγματος τοῦ Σωτήρος, ὑπὸ δὲ τῆς Τουρκικῆς διὰ τοῦ παρασήμου Μετσητιᾶ Β' τάξεως.

Ὁ Ξάνθης καὶ Περιθεωρίου Ἰωακείμ Σγουρός.

Ἐγεννήθη ἐν τῷ προστείῳ τῆς πόλεως Χίου Κάτω Βαρβάσι τῇ 13 Μαΐου 1864 ἐκ γονέων Ἀντωνίου μισέ Παρασκευᾶ Σγουροῦ καὶ Εὐανθίας μισέ Κωνσταντίνου Κατλᾶ. Κατὰ κόσμον ἐκαλεῖτο Παρασκευᾶς-Περικλῆς. Διακούσας τὰ πρῶτα μαθήματα ἐν τῷ Γυμνασίῳ Χίου εἰσήχθη τὸ 1880 τῇ προστασίᾳ τοῦ Πατριάρχου Κων)πόλεως Ἰωακείμ Δ', Κρουσουλοῦδῃ ἐκ Χίου, εἰς τὴν κατὰ Χάλκην Θεολογικὴν Σχολήν, ὡς ὑπότροφος τοῦ κληροδοτήματος τοῦ Πατριάρχου Κων)πόλεως Ἰωακείμ Β', τοῦ Κοκκώδῃ, ἐκ Χίου. Συγχρόνως τῇ ἀποφοιτήσει του ἐκ τῆς Σχολῆς τὴν 26 Ἰουνίου 1887 χειροτονεῖται διάκονος μετονομασθεὶς Ἰωακείμ καὶ μετ' ὀλίγον χρόνον διορίζεται δευτερεύων τῶν Πατριαρχείων καὶ τῇ 20 Ὀκτωβρίου 1888 προάγεται εἰς Μέγαν Ἀρχιδιάκονον αὐτῶν ὑπὸ τοῦ τότε Πατριάρχου Διονυσίου Ε'. Νεώτατος ὢν ἀνέρχεται τὰς βαθμίδας τῆς ἀρχιερωσύνης· τῇ 11 Ἰανουαρίου 1890 ἐλέγεται Μητροπολίτης Νικοπόλεως καὶ Πρεβέξης καὶ τῇ 14 ἰδίου μηνὸς χειροτονεῖται εἰς Ἀρχιερεᾶ προεξάρχοντος τοῦ Νικαίας Ἱερωνύμου. Ἀλλὰ τὴν ἐπαρχίαν ταύτην μόλις ἐπὶ ἔτος ἐποίμανε, διότι, ἔνεκα τοῦ τότε ἀναφυέντος ζητήματος τῶν προνομίων καὶ τοῦ ἐπακολουθήσαντος κλεισίματος τῶν Ἐκκλησιῶν, ὁ Ἰωακείμ ἐπεδείξατο κατὰ τὰς δεινὰς τότε διὰ τὸ Ἔθνος καὶ τὴν Ἐκκλησίαν περιστάσεις ζῆλον ἄκαιρον, καὶ ἀπαιτήσῃ τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως ἀπεμακρύνθη τῆς Μητροπόλεως Νικοπόλεως καὶ Πρεβέξης. Μετὰ τὴν ἀπολογίαν του ἀπηλλάγη πάσης κατηγορίας, ἡ δὲ Ἐκκλησία μεταθέτει τὸν Ἰωακείμ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1891 εἰς τὴν Μητροπόλιν Ξάνθης καὶ Περιθεωρίου, τὴν ὁποίαν διόκησεν ἐπὶ δέκα ὀκτὼ (18) συναπτὰ ἔτη ἐργα-

ΧΙΟΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΑΙ ΘΡΑΚΗΣ*

Ἀδριανουπόλεως Κλήμης.

Ἀναφέρεται τὸ 1710. (Γ. Π. Γεωργιάδου Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης τῶν Χίων, σελ. 184.)

Ὁ Ἀδριανουπόλεως Διονύσιος ὁ Ἀμπερὸς 1738.

Ἐξελέγη Μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως τὸ 1738 ἀπὸ Ἀρχιδιάκονος τῶν Πατριαρχείων καὶ ἀναφέρεται ζῶν καὶ τὸ 1774. Συνέγραψε βιβλίον λόγων διαφορῶν¹⁾.

Ὁ Ἀδριανουπόλεως Ἰωαννίκιος

Ἐξελέγη Μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως τὸ 1739 χρηματίσας πρότερον Μητροπολίτης Λήμνου. (Γ. Ι. Ζολώτα, Ἰστ. Χίου Τόμ. Γ'. Μέρ. Α' σελ. 515).

Ὁ Ἀδριανουπόλεως Ἰωακείμ.

Ἐκλεγείς Μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως ἀπὸ Λήμνου τὸ 1770 ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν Τούρκων ἐν τῇ ἔδρᾳ του, πολιορκηθεῖσα ὑπὸ τῶν Ρώσων καὶ λυτρωθεῖσα ὑπὸ Τζεζαφλή Χασάν πασᾶ τὸ 1770 μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ Ὀρλώφ²⁾.

Ὁ ΑἼνου Μεθόδιος Δαπόντε.

Πρότερον διδάσκαλος. Ὡς Μητροπολίτης ΑἼνου ἐξελέγη τὸ 1738. Τὸ 1705 ἐλθὼν εἰς τὴν ἐν Χίῳ Μονὴν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῶν Μουνεδῶν ἐπώλησεν τὰ κελλία καὶ τὰ πλεῖστα σχεδὸν τῶν κηπαρίων του τὸ 1738

*) Ὁρα Θρακικὰ Τόμ. Γ' σελ. 36—40.

1) Κ. Σάθα, Μεσ. Βιβλ. Τόμ. Γ'. σελ. 103.

2) Γ. Ι. Ζολώτα, ὡς ἄνωτ. Τόμ. Γ'. Μέρ. Α'. σελ. 515.

εἰς τὸν Μακάριον Πασπάτην, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ κώδικος τῆς ρηθείσης Μονῆς (φύλ. 79 1738) ἀλλὰ κατόπιν μεταμεληθεὶς δια τὴν πώλησιν ἐπιστρέφει ὀπίσω τὰ χρήματα καὶ λαμβάνει πάλιν τὰ κτήματα. Τὰ κελλία ἔκειντο ἔναντι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Μονῆς καὶ ἄνω τοῦ ξενώνου αὐτῆς 1).

Ὁ Αἶνου Γερμανὸς Θεοτοκᾶς

Ἐγεννήθη τὸ 1845 ἐν τῷ χωρίῳ τῆς νήσου Χίου Πυργί ἐκ γονέων εὐσεβῶν ὀνόματι Μιχαὴλ καὶ Μαρία. Κατὰ κόσμον ἑκαλεῖτο Κωνσταντῖνος.

Μαθὼν τὰ πρῶτα γράμματα ἐν τῷ χωρίῳ τοῦ ἔρχεται εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς ἐπίδοσιν εἰς τὸ ἐμπόριον, ἀλλὰ τὸ κληρικὸν στάδιον ποθῶν ἐγκαταλείπει τὸν ἀρχικὸν του σκοπὸν καὶ φοιτᾷ ἐν πρῶτοις εἰς τὴν Μεγάλην τοῦ Γένους Σχολὴν καὶ εἰτα εἰσάγεται εἰς τὴν κατὰ Χάλκην Θεολογικὴν Σχολὴν τὴν διευθυνομένην τότε ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Γρηγορίου Φωτεινοῦ, τοῦ μετέπειτα ἐπισκόπου Μυριοφύτου καὶ Περιστάσεως. Μαθητὴς ὢν τῆς Σχολῆς χειροτονεῖται διάκονος τῇ 15 Αὐγούστου 1870 ἐν τῇ Νέᾳ Μονῇ Χίου ὑπὸ τοῦ Χίου Γρηγορίου μετονομασθεὶς Γερμανὸς καὶ ἐγγράφεται συγχρόνως ἀδελφὸς αὐτῆς. Ἐπὶ τετραετίαν διακούσας τὰ μαθήματα ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ Χάλκης μετέβη κατόπιν εἰς Ἀθήνας πρὸς ἑξακολούθησιν τῶν Θεολογικῶν του σπουδῶν εἰς τὴν αὐτόθι Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου. Κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1886 οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει Χίοι προσκαλοῦσι τὸν Γερμανὸν ὡς Ἱερατικὸν Προϊστάμενον τοῦ ἐν Γαλατᾷ Ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τῶν Χίων ἔνθα καὶ χειροτονεῖται εἰς πρεσβύτερον ὑπὸ τοῦ προκατόχου του Μητροπολίτου Γάνου καὶ Χώρας καὶ εἰτα Βάρνης Πολυκάρπου. Ἐν τῇ θέσῃ ταύτῃ διέμεινεν ὑπηρετῶν μετὰ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως ἐπὶ ἑξαετίαν ὁλόκληρον, διότι τὸν Ιούλιον τοῦ 1902 προσλαμβάνεται ὡς Ἱερατικῶς καὶ μετ' ὀλίγον ἀρχιερατικῶς προϊστάμενος τοῦ ἐν Γαλατᾷ Ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Νικολάου, ἐξαργυρωμένου ἐκ τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων, καὶ τῇ ὑποδείξει τῆς Ἐφορείας αὐτῶν προάγεται τὴν 18 Ἰουνίου 1893 εἰς ἐπίσκοπον τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης ἐπισκοπῆς Μυρέων, τῆς εἰς ἐπίσκοπον χειροτονίας του τελεσθείσης ἐν τῷ ἐν Γαλατᾷ ναῷ τοῦ Ἀγίου Νικολάου προεξάρχοντος τοῦ τότε Ἡρακλείας Γερμανοῦ τοῦ μετέπειτα Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Τῇ 22 Μαΐου 1899 χηρευσάσης τῆς Μητροπόλεως Αἶνου ἐκλέγεται Μητροπολίτης Αἶνου ἐπὶ Πατριάρχου Κωνσταντίνου τοῦ Ε'. Τὴν διακυβέρνησιν τῆς Μητροπόλεως ταύτης ἀναλαβὼν ἐσύστησε εἰς

1) Ζολ., ὡς ἄνωτ, Μέμ. Β', σελ. 290, 305, 308.

τὰ ὀλίγα καὶ μικρὰ χωρία τῆς ἐπαρχίας ταύτης σχολεῖα. Συνετέλεσε τὰ μέγιστα καὶ ὑπὲρ τῆς ἀποπερατώσεως τοῦ ἐν Ἀλεξανδρουπόλει Μητροπολιτικοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Νικολάου, τῶν ἐγκαινίων αὐτοῦ τελεσθέντων κατ' Αὐγούστου τοῦ 1900 μεγαλοπρεπῶς. Τῇ 7 Αὐγούστου 1903 μετατίθεται εἰς τὴν Μητροπόλιν Λέρον καὶ Καλύμνου Πατριάρχου ὄντος Κωνσταντινουπόλεως Ἰωακείμ τοῦ Γ', τὴν ὁποίαν καὶ ἐποίμανε μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐπισυμβάντος τῇ 9 Ἰουνίου 1918 ἐν Ἀθήναις ἔνθα διέμενε πρὸς θεραπείαν καὶ ἐτάφη ἐν τῷ Νεκροταφείῳ Ἀθηνῶν. Ἐχρημάτισε καὶ δις συνοδικὸς καὶ μέλος διαφόρων Ἐφορειῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης καὶ Ἰωακειμίου Παρθεναγωγείου.

Ὁ Γερμανὸς Θεοτοκᾶς συνετήρει Παρθεναγωγεῖον ἐν τῷ χωρίῳ Πυργί ἐξ ἰδίων του.

Ὁ Γερμανὸς Θεοτοκᾶς ἦτο τετιμημένος δι' Ἑλληνικῶν καὶ Σερβικῶν παρασῆμων.

Ὁ Αἶνου Ἰωακείμ Γεωργιάδης ὁ Γαλάκης

Καταγόμενος ἐκ τοῦ χωρίου Εὐφρασιανῶν τῆς νήσου Χίου ἐγεννήθη ἐν Πριγκήπῳ τῆς Προποντίδος τὸ 1876. Οἱ γονεῖς του ὠνομάζοντο Γεώργιος καὶ Λουκία. Κατὰ κόσμον ἐκαλεῖτο Ἐπαμεινώνδας. Διακούσας τὰ πρῶτα μαθήματα ἐν ταῖς Σχολαῖς Πριγκήπου εἰσῆλθον τῇ προστασίᾳ τοῦ γέροντος αὐτοῦ Ξάνθης Ἰωακείμ Σγουροῦ τοῦ Χίου εἰς τὴν κατὰ Χάλκην Θεολογικὴν Σχολὴν ἐξ ἧς ἀποφοιτήσας τὸ 1897 ἐχειροτονήθη διάκονος ὑπὸ τοῦ γέροντός του καὶ προσελήφθη συγχρόνως ἀρχidiaκονος τῆς Μητροπόλεως Ξάνθης καὶ εἴτα προήχθη εἰς πρωτοσύγκελλον αὐτῆς. Κατόπιν εὐδοκίμου ὑπηρεσίας προάγεται τῇ 25 Νοεμβρίου 1902 εἰς βοηθὸν ἐπίσκοπον τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης ἐπισκοπῆς Χριστουπόλεως, τῆς εἰς Ἀρχιερέα, χειροτονίας του γενομένης ἐν τῷ ἐν Γαλατῇ Ἱερῷ Ναῷ τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τῶν Χίων προεξάρχοντος τοῦ Μητροπολίτου Ξάνθης Ἰωακείμ. Οἱ τῆς ἐπαρχίας Ξάνθης ὁρθόδοξοι καὶ μὴ ἡγάπων καὶ ἐτίμων καὶ ἐσέβοντο τὸν Ἰωακείμ. Διὸ καὶ ἡ Μ. Ἐκκλησία ἀμείβουσα τὰς ὑπηρεσίας του προήγαγεν αὐτὸν τῇ 25 Ἰανουαρίου 1907 εἰς Μητροπολίτην Αἶνου.

Ἀναλαβὼν τὴν διακυβέρνησιν τῆς ἐπικαιροτάτης ταύτης ἐπαρχίας ὁ Ἰωακείμ εἰργάσθη παντοιοτρόπως καὶ πρὸ πάντων ἐθνικῶς ἔνεκα τῆς φανερώς πλέον ἐργαζομένης Βουλγαρικῆς προπαγάνδας προασπίσας τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα μέχρις κινδύνου καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς του. Πατριωτικωτάτη ἦτο ἡ στάσις του κατὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Βουλγάρων εἰς τὴν πόλιν Δεδέαγάτς, τὴν σήμερον Ἀλεξανδρούπολιν τὸ 1913. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐννεαμήνου κατοχῆς καὶ ἰδίως κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς φυγῆς τοῦ Βουλγαρικοῦ στρατοῦ οἱ ὁμογενεῖς κάτοικοι τῆς πόλεως ταύτης ὑπέστησαν

τὰ πάνδεινα. Ἀπέλιπδες οὗτοι ἀπέβλεψαν πρὸς τὸν Ἰωακείμ ὡς σωτήρα των, ὅστις ὡς ἀληθῆς ποιμὴν συνέπασχεν ἀληθῶς μετὰ τοῦ συμπάσχοντος ποιμνίου του καὶ δὲν ἐπτοεῖτο εἰς τὰς κατ' αὐτοῦ ἀπειλὰς καὶ προπηλακισμοὺς τῶν Βουλγάρων.

Ὅχι μόνον πρὸς σωτηρίαν τῶν Ἑλλήνων Ὁρθόδοξων τῆς ἐπαρχίας Αἴνου ἀπὸ τὸ φάσγανον τῶν Βουλγάρων ἠμύνθη ὁ Ἰωακείμ, με κίνδυνον τῆς ζωῆς του ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν Μουσουλμάνων τῆς πόλεως Δεδέαγατς (Ἀλεξανδρουπόλεως) καὶ περιχώρων, ὧν ἔσωσε τὴν ζωὴν. Πλέον τῶν 3000 Μουσουλμάνων συνεκεντρώθησαν εἰς τὸν περίβολον τῆς Μητροπόλεως καὶ ἐζήτησαν τὴν προστασίαν του καὶ ὁ Ἰωακείμ ὡς ἀλτρούστῃς εἰργάσθη παντοιοτρόπως πρὸς περίθαλψιν καὶ σωτηρίαν αὐτῶν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Τουρκικὴ κυβέρνησις ἀναγνωρίσασα τὰς ὑπὲρ τῶν Μουσουλμάνων προσπαθείας καὶ περιποιήσεις τοῦ Ἰωακείμ ἀπένειμεν αὐτῷ τὸ μετάλλιον τῆς ἀνδρείας μετὰ τοῦ σχετικοῦ εὐχαριστηρίου διπλώματος.

Ἀλλ' ἐπέπρωτο καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος νὰ ὑποστῇ τὰς σκληρὰς δοκιμασίας τῆς Βουλγαρικῆς βαρβαρότητος. Συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν Βουλγάρων ἐνεκλείσθη ἐντὸς τῆς Μητροπόλεως ἐπὶ δεκαπενθήμερον φρουρούμενος ὑπὸ στρατιωτῶν, ὡς ὁ ἕσχατος τῶν κακούργων, ἀπαγορευθείσης συγχρόνως πάσης ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν ἑξω καὶ μετὰ τῆς μητρὸς του ἀκόμη. Εὐτυχῶς ἐπῆλθεν ἡ 9 Ἰουλίου καὶ κατὰ τὸ μεσονύκτιον ἐκκενωσάντων τῶν Βουλγάρων τὴν πόλιν Ἀλεξανδρουπόλιν ἀπὸ πλεονεξίας ὁ Ἰωακείμ.

Τοῦ Μητροπολίτου Χαλκηδόνος Γρηγορίου ἐκλεγέντος Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κων]πόλεως, ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐξελέξατο διάδοχόν του τὸν Αἴνου Ἰωακείμ ὡς Χαλκηδόνης ὁ Ἰωακείμ ἀποστέλλεται ὡς ἀρχηγὸς τῆς Πατριαρχικῆς ἀντιπροσωπείας, ἀπαρτιζομένης ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Χαλκηδόνος Ἰωακείμ, Δέσπων Φωτίου (κατόπιν Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου) καὶ Σάρδεων Γερμανοῦ, τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1925 εἰς Βαρσοβίαν τῆς Πολωνίας πρὸς ἐπίδοσιν τοῦ Πατριαρχικοῦ καὶ Συνδικικοῦ Τόμου, δι' οὗ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Πολωνίας ἀνεκηρύσσεται αὐτοκέφαλος καὶ τὸν αὐτὸν χρόνον εἰς Βουκουρέστιον τῆς Ρουμανίας πρὸς ἐπίδοσιν ἐπίσης τοῦ Πατριαρχικοῦ καὶ Συνδικικοῦ Τόμου, δι' οὗ ἀνεγνωρίζεται ἡ ἀνακήρυξις τοῦ Πατριαρχείου τῆς Ρουμανίας.

Ἀλλὰ δυστυχῶς ἐπέπρωτο ὁ Ἰωακείμ νεώτατος ὧν νὰ ἀπέλθῃ τοῦ κόσμου τούτου τῇ 5 Φεβρουαρίου 1927 μετὰ διήμερον ἀσθένειαν ἐκ δηλητηριάσεως, κηδευθεὶς ἐν πάσῃ τιμῇ καὶ ἀγάπῃ προεξάρχοντος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βασιλείου Γ' μετὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τῆς κηδείας του τελεσθείσης ἐν τῷ ἐν Χαλκηδόνι Μητροπολιτικῷ Ναῷ τῆς Ἀγίας Τριάδος καὶ ταφείς ἐν τῷ Κοινοτικῷ Νεκροταφείῳ.

Ἐχρημάτισεν ὁ Ἰωακείμ καὶ ὡς Αἴνου καὶ ὡς Χαλκηδόνης πολλάκις συνοδικὸς καὶ πρόεδρος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης, πρόεδρος τοῦ

Ἐθνικοῦ Ὁρφανοτροφείου τῶν ἀρρένων, Πρόεδρος τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων καὶ προσέτι Πρόεδρος τῆς μεγάλης πρὸς περιθαλψιν καὶ ἀποκατάστασιν τῶν πρώτων προσφύγων συσταθείσης ἐπιτροπῆς. Ἦτο δὲ τετιμημένος δι' Ἑλληνικῶν καὶ Τουρκικῶν παρασήμων.

Ὁ Δέρκων Νεόφυτος

Ἐξελέγη κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1656, κατὰ τὸ σωζόμενον ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς του, Μητροπολίτης Δέρκων ἀπὸ Χαρτοφύλαξ τῆς Μητροπόλεως Χίου¹⁾. Ἦτο λίαν μελετηρὸς καὶ φιλόμουσος, ὥς μανθάνομεν ἀπὸ τὰ διασωθέντα αὐτοῦ καὶ δὴ ἐν Χίῳ βιβλία καὶ ἕκ τινος σημειώματός του ἐπὶ κώδικος ἀνήκοντός ποτε αὐτῷ «ἐξ ἀγορᾶς ἐν Χίῳ 1658. Ὁ Χίου Νεόφυτος», ὡς καὶ ὅτι ἐξελέγη Δέρκων μανθάνομεν καὶ ἐκ σημειώματος διασωθέντος ἐπὶ βιβλίου ἐκκλησιαστικοῦ εἰς τὸ χωρίον Εὐφημιανὰ (Θυμανὰ) «Χειρόγραφον Καρανικολαίου Εὐφημιανούσης»²⁾. Ἐπίσης ἕτερον χιακὸν (δῶρον Νεοφύτου Δέρκων) τῆς Παναγίας Σπηλιανῆς (αὐτῆς)³⁾ καὶ ἕτερον χειρόγραφον ὑπ' ἀριθ. 13 ἐξ ἀγορᾶς τοῦ Νεοφύτου Δέρκων ἐν Χίῳ τὸ 1658⁴⁾.

Ἀπεβίωσε τὸ 1674⁵⁾. Οὗτος εὐρίσκετο εἰς ἀλληλογραφίαν μετὰ τοῦ Γάζης Παΐσιου Λιγαρίδου, τοῦ Χίου, ὡς ἐπιστολαὶ ἀμφοτέρων δημοσιεύονται εἰς Κ. Σάθα, Μεσ. Βιβλιοθήκη Γ' σελ. 517 καὶ 518 καὶ τὴν Ἱστορίαν Χίου ὑπὸ Γ. Ι. Ζολώτα. Τόμ. Γ' Μέρ. Α' σελ. 446 καὶ 448.

Ὁ Δέρκων Ἰωακείμ Κρουσουλούδης ὁ μετὰ ταῦτα Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ἰωακείμ Δ'.

Νικόλαος κατὰ κόσμον ὀνομαζόμενος ἐγεννήθη τῇ 5 Ἀπριλίου 1837 ἐν τῷ χωρίῳ τῶν Μαστιχοχώρων τῆς νήσου Χίου Καλλιμασιῶ ἐκ πατρὸς Ἰωάννου Κρουσουλούδη καὶ μητρὸς Λεμονιάς Κοκκώδη ἀδελφῆς τοῦ Πατριάρχου Κων)πόλεως Ἰωακείμ Β'. Τῇ προστασίᾳ τοῦ θείου αὐτοῦ εἰσῆχθη εἰς τὴν κατὰ Χάλκην Θεολογικὴν Σχολήν, ἐξ ἧς ἀποφοιτήσας τὸ 1861, προσελήφθη εὐθὺς εἰς τὴν πατριαρχικὴν ὑπηρεσίαν, χρηματίσας κατ' ἀρχάς ὡς ὑπογραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, εἰτα δὲ ὡς ἀρχιγραμματεὺς αὐτῆς τὸ 1863, εὐδοκίμους παρασχῶν ὑπηρεσίας. Διὰ τοῦτο τὸ

1) Γ. Ι. Ζολώτα, ὡς ἀνωτέρω σελ. 27—28.

2) Ἑλλ. Φιλ. Σόλλογος Κων)πόλεως. Τόμ. Κ—ΚΒ σελ. 78.

3) Αὐτ. σελ. 79.

4) Αὐτ. σελ. 112.

5) Κ. Σάθα, Μεσαιωνικὴ βιβλιοθήκη τόμ. Γ' σελ. 601.

1870 Νοεμβρίου 26 ἐκλέγεται Μητροπολίτης Λαρίσης ἀντὶ τοῦ παραιτηθέντος Δωροθέου, τὸ δὲ 1875 Αὐγούστου 8 μετατίθεται εἰς τὴν Μητροπολιν Δέρκων ἀντὶ τοῦ ἀποθανόντος Νεοφύτου. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἐταρχίας ταύτας ἐπεδείξατο σύνεσιν καὶ δραστηριότητα καὶ πρὸ πάντων διοικητικὴν ἱκανότητα, διὸ καὶ λίαν ἐξετιμᾶτο ὑπὸ τε τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῶν Πολιτικῶν κύκλων. Ἡ μέριμνα καὶ ἡ φροντίς του ἦτο ἡ ἐξυπηρέτησις τῶν Ἐθνικῶν συμφερόντων, διὰ τοῦτο μετὰ τὴν παρὰ αὐτοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἰωακείμ τοῦ Γ' ἐξελέγη ὁμοθυμῶς τῇ 1 Ὀκτωβρίου 1884 Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὡς Ἰωακείμ Δ', τῇ δὲ 8 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ ἐγένετο ἡ ἐνθρόνισις αὐτοῦ.

Ἐπὶ τῆς πρώτης Πατριαρχείας Ἰωακείμ Γ' συννοδικὸς διατελὼν ἐξελέγη ὑπὸ τῆς Ἐκλογικῆς Συνελεύσεως μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς ἀπαριθρουμένης ἐξ αὐτοῦ, τοῦ Μητροπολίτου Ἡρακλείας Γερμανοῦ, τοῦ Μ. Λογοθέτου Σταυράκη Ἀριστάρχου βέη καὶ τοῦ Δ. Γεννιδουνῆ, μέλους τοῦ Δ. Σ. Μ. Συμβουλίου, πρὸς σύνταξιν τῆς πρὸς τὸν Σουλτᾶνον εὐχαριστηρίου ἀναφορᾶς διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ γενομένην ἐπιβράβευσιν τοῦ προνομιακοῦ καθεστῶτος.

Ἀπεβίωσεν ἐν Χίῳ τῇ 15 Φεβρουαρίου 1887 καὶ ἐτάφη ἐν τῇ γεννέτειρᾳ αὐτοῦ τῷ χωρίῳ Καλλιμασίῳ.

Ὁ Δέρκων Ἀμβρόσιος Σταυρινός.

Ἐγεννήθη τῇ 1 Νοεμβρίου 1854 ἐν Μουχλίῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκ γονέων Χίων ὀνόματι Σταυρινὸς καὶ Ἑλένη. Κατὰ κόσμον ὠνομάζετο Σταῦρος. Διακούσας τὰ μαθήματα εἰς τὴν Μεγ. τοῦ Γένους Σχολὴν εἰσῆχθη τῇ προστάσει τοῦ Ἀμβροσίου Μαυρογορδάτου εἰς τὴν κατὰ Χάλκην Θεολογικὴν Σχολὴν τὸ 1880 ἐξ ἧς ἀποφοιτήσας ἐχειροτονήθη διάκονος ὑπὸ τοῦ τότε Μητροπολίτου Δέρκων καὶ εἰτα Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἰωακείμ Δ' μετονομασθεὶς Ἀμβρόσιος. Προσληφθεὶς δὲ ὡς ἀρχιδιάκονος τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Σωφρονίου ἠναγκάσθη νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐχειροτονήθη εἰς πρεσβύτερον διορισθεὶς ἱερατικῶς Προϊστάμενος Δξιβαλίου τὸ 1885, τῷ δὲ 1889 προσλαμβάνεται ὡς Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Τραπεζοῦντος καὶ μετ' ὀλίγον χρόνον διευθυντὴς τοῦ Γραικοῦ Νοσοκομείου Σμύρνης. Ἐπανέρχεται καὶ πάλιν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ὑπηρετήσας ὡς προϊστάμενος Μουχλίου καὶ εἰτα Μεγάλου Ρεύματος χειροτονεῖται αὐτόθι εἰς ἐπίσκοπον τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης ἐπισκοπῆς Κλαυδιουπόλεως ὑπὸ τοῦ τότε Μητροπολίτου Βελιγράδων Δωροθέου καὶ δύο ἄλλων ἀρχιερέων. Τῷ 1895 προάγεται εἰς τὴν Μητροπολιν Πρεσπῶν καὶ Ἀχριδῶν, ἀναλαβὸν συγχρόνως καὶ τὴν διακυβέρνησιν ἐξαρχικῶς τῆς Μητροπόλεως Σκοπέων

ἔνεκα σοβαρᾶς ἀσθενείας τοῦ Σκοπείων Μεθοδίου. Ἐνταῦθα καταφαίνεται ἡ ἱκανότης καὶ δραστηριότης τοῦ Ἀμβροσίου, ὅστις παλαίων ἐν μέσφ των ἐχθρῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἑθνους καὶ μὴ πτοούμενος πρὸ τῶν ἀπειλῶν των, ἀλλ' ἀντεπεξερχόμενος μετὰ σθένους καὶ φρονήσεως ἅμα ἐναντίον τῶν ἀντεθνικῶν ἀπαιτήσεών των. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Ἐκκλησία ἀμείβουσα τὰς ὑπηρεσίας του ταύτας τὸν προοίγαγεν εἰς τὴν Μητρόπολιν Σκοπείων τὸν Νοέμβριον τοῦ 1896 θανόντος τοῦ Σκοπείων Μεθοδίου. Ἀλλ' ἡ ἐκλογή του αὕτη ἀπῆρσεν εἰς τοὺς τότε διεκδικοῦντας τὴν Μητρόπολιν Σκοπείων Σέρβους καὶ χάριν τῆς εἰρηνεύσεως τὸ Πατριαρχεῖον συγκατετέθη νὰ ἀποσταλῇ ὡς Πρωτοσύγκελλος τῆς Μητροπόλεως Σκοπείων ὁ Σέρβος ἱερεὺς Φερμιλιανός, νὰ παραμείνῃ δὲ ὁ Ἀμβρόσιος εἰς Κων)πολιν ἐκλεγείς τότε καὶ μέλος τῆς Ἱ. Συνόδου. Τῷ 1899 μετατίθεται εἰς τὴν Μητρόπολιν Πελαγονείας, ἔξου; ἀγῶνας αὐτόθι ἀγωνιζόμενος, τῷ 1903 εἰς τὴν Μητρόπολιν Νεοκαισαρείας, τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1911 εἰς τὴν τῆς Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας ἐξ ἧς τὸ 1914 ἀποχωρεῖ καὶ ἐλθὼν εἰς Κων)πολιν ἐφησύχασε καταγινόμενος εἰς συγγραφὰς καὶ μελέτας, ἐκδούς τὸ 1921 τὸ περὶ τῶν «Ἀρχαιοτάτων καὶ συγχρόνων λειτουργιῶν τῶν κυριωτέρων τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησιῶν εἰς δύο τόμους περισπούδαστον ἔργον, καὶ τὸ 1922 Κατήχησιν χάριν τοῦ ἱεροῦ Κλήρου, καὶ τὸ περὶ Ἱερολογίας. Προέτις δὲ ἐξέδωκε καὶ τὴν ἱστορίαν τῶν Σουλτάνων τῆς Τουρκίας. Ἦτο καὶ βαθύς γνώστης τῆς Τουρκικῆς γλώσσης. Ὁ Ἀμβρόσιος τὸ 1924 ἐπανέρχεται καὶ πάλιν εἰς τὴν ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ Πατριάρχου Κων)πόλεως Γρηγορίου Ζ' καὶ ἀποκαθίσταται εἰς τὴν προτέραν Μητρόπολιν τὴν τῆς Νεοκαισαρείας διαμένων ἐν Κων)πόλει καὶ ὡς μέλος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐπειδὴ ὡς γνωστὸν οὐδεὶς τῶν Χριστιανῶν διέμεινεν ἐν αὐτῇ, τὸν δὲ Ὀκτώβριον τοῦ 1929 ἐπὶ Πατριάρχου Κων)πόλεως Φωτίου εἰς τὴν Μητρόπολιν Δέρκων, τὴν ὁποίαν ἐποίησε μέχρι τοῦ θανάτου του ἐπισυμβάντος τῇ 9 Δεκεμβρίου 1931 ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς Μητροπόλεως Δέρκων Θεραπειά. Ἡ κηδεὶα του ἐτελέσθη μεγαλοπρεπῆς προεξάρχοντος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Φωτίου μεθ' ἀπάσης τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ταφείς ἐν τῷ ἐν Ἐγρὶ Καποῦ οἰκογενειακῷ τάφῳ.

Ὁ Καλλιουπόλεως καὶ Μαδύτου Ἱερώνυμος Γοργίας.
(Γιούργας).

Ἐγεννήθη ἐν Χίῳ τὸ 1860 εἰς τὴν συνοικίαν Παλαιοκάστρου ἐκ γονέων Δημητρίου Γιούργα καὶ Βενετίας τὸ γένος Καρμαουῖνα. Κατὰ κόσμον ἐκαλεῖτο Ἰωάννης. Διακούσας τὰ πρῶτα μαθήματα ἐν τῷ Γυμνασίῳ Χίου εἰσήχθη τῇ προστασίᾳ τοῦ θείου αὐτοῦ Μαρωνείας Ἱερωνύμου εἰς τὴν κατὰ Χάλκην Θεολογικὴν Σχολὴν ἐξ ἧς ἀπεφοίτησε το

1885 καὶ προσελήφθη εὐθὺς ὡς Ἀρχιδιάκονος τοῦ θείου του εἰς τὰς Μητροπόλεις Μαρωνείας, Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης καὶ Νικαίας. Ἀποχωρήσας ὁμως ἐκ τῆς τελευταίας ταύτης διωρίσθη καθηγητὴς τῆς ἐν Φαναρίῳ Ἱερατικῆς Σχολῆς ὅπου μετὰ ἐνὸς ἔτους ἐν αὐτῇ ὑπηρεσίαν ἀπεχώρησε προσληφθεὶς τὸ 1890 ὑπὸ τοῦ τότε Ἡρακλείας Γερμανοῦ ὡς πρωτοσύγγελος αὐτοῦ. Μετὰ διετὴ ἐν τῇ θέσει ταύτῃ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν τόσον προσεῖλκυσε τὴν εὐνοίαν τοῦ γέροντός του, ὥστε προήχθη τῇ 21 Φεβρουαρίου 1892 εἰς βοηθὸν ἐπίσκοπον τῆς ἐπαρχίας Ἡρακλείας ὑπὸ τὸν τίτλον τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης ἐπισκοπῆς Εἰρηνοπόλεως, τῆς εἰς Ἀρχιερέα χειροτονίας του γενομένης ἐν Ραιδεστῷ ὑπὸ τοῦ τότε Μητροπολίτου Σερρών Γρηγορίου (τοῦ μετέπειτα Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἀπὸ Χαλκηδόνος) καὶ τῶν ἐπισκόπων Μετρῶν καὶ Ἀθύρων Ἀνθίμου καὶ Μυριοφύτου Νικοδήμου. Ἐν τῇ νέᾳ ταύτῃ διακονίᾳ ὁ Ἱερώνυμος εἰργάζετο μετὰ τοῦ διακρίνοντος αὐτὸν ζήλου καὶ θερμῆς καὶ δεξιότητος ἅμα ἀπὸ Ἐκκλησιαστικῆς καὶ Σχολικῆς ἀπόψεως. Συνέτελεσε μάλιστα ὄχι μόνον κατὰ τὸ 1896, ὅτε ἐξεργάγησάν ἀπανταχοῦ τῆς Τουρκίας σφαγαὶ ἐναντίον τῶν Ἀρμενίων νὰ προληφθῶσι τοιαῦται ἐναντίον τῶν ἐν Ραιδεστῷ διαμενόντων Ἀρμενίων, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ 1897, ὅτε ἐξεργάγη ὁ Ἑλληνοτουρκικὸς πόλεμος καὶ ὁ Τουρκικὸς στρατὸς ἀπεστέλλετο διὰ Ραιδεστοῦ καὶ Μουρατλῆ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ σύνορα, βιαιοπραγαί ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων τῶν πόλεων τούτων.

Τοῦ θείου αὐτοῦ Νικαίας Ἱερωνύμου προαχθέντος εἰς τὴν Μητρόπολιν Ἡρακλείας προάγεται καὶ ὁ Ἱερώνυμος τὴν 31 Μαΐου 1897 εἰς τὴν ἐπισκοπὴν Καλλιουπόλεως καὶ Μαδύτου. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τούτου ἀνακηρύσσεται ἡ ἐπισκοπὴ αὕτη τὸν Μάρτιον τοῦ 1901 ἐπὶ Πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Γ' εἰς Μητρόπολιν καὶ ὁ Ἱερώνυμος προσλαμβάνει τὸν τίτλον τοῦ Μητροπολίτου, καθότι ἡ ἐπισκοπὴ αὕτη ἐπὶ τῆς ἐποχῆς του ἐλάβε τὴν δέουσαν αὔξησιν καὶ πρόοδον, καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ποιμαίνει θεοφιλῶς καὶ θεαρέστως ταύτην μέχρι τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1909 ὅτε μετετέθη εἰς τὴν Μητρόπολιν Χίου ποιμάντας καὶ ταύτην μέχρι τῆς τελευτῆς του 9 Φεβρουαρίου 1931 καὶ ταφεὶς ἐν τῷ νεκροταφείῳ τῆς Παναγίας Λετσαίνης ἐν ἰδίῳ μνημείῳ.

Ὁ Ἱερώνυμος διεκρίνετο διὰ τὴν παρηρησίαν καὶ εὐλικρίνειάν του εἰς τὰς διαφοροὺς συζητήσεις καὶ τὴν χρηστότητα τοῦ χαρακτῆρός του ἀποφεύγων πᾶσαν ἐκ τῶν ἔξω ἐνέργειαν καὶ τὴν πρὸς τὰ πάτρια καὶ τὰς ἐκκλησιαστικὰς παραδόσεις ἐμμονὴν καὶ ἀφοσίωσιν του. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του εἶδε καὶ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος του Χίου ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ ζυγοῦ.

Ὁ Ἱερώνυμος ἐχρημάτισε τῷ 1902 καὶ Συνοδικὸς καὶ Πρόεδρος τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς ἐν Φαναρίῳ.

Ὁ Μαρωνεῖας Ἱερώνυμος Γοργίας.

Ἐγεννήθη τῇ 7 Ἰανουαρίου 1837 ἐν Χίῳ, συνοικίᾳ Παλαιοκάστρου. Κατὰ κόσμον ἑκαλεῖτο Ἰωάννης καὶ ὀκταετῆς ὦν μετέβη παρὰ τῷ ἐκ μητρὸς θείῳ αὐτοῦ ἐπισκόπῳ Λαμφάκῳ Νικάνδρῳ ἐν Ἀρτάκῃ διαμένοντι ὡς ἀρχιερατικῷ ἐπιτρόπῳ τοῦ τότε Κυζικίου Ἰωακείμ, ὅπου καὶ διήκουσεν ἐπὶ τετραετίαν τὰ ἐν τῇ αὐτόθι Σχολῇ πρῶτα μαθήματα. Τὸν θεῖον αὐτοῦ, προαχθέντα εἰς Μητροπολίτην Πωγωνιανῆς ἀκολουθεῖ ὁ Ἰωάννης εἰς Βλαχίαν, διορισθέντα ἐπόπτην τῶν ἐν αὐτῇ καὶ ἐν Ρωσσίᾳ Πατριαρχικῶν μετοχίων. Ἀλλὰ δὲν παρήλθεν ὀλίγος χρόνος καὶ ὁ Κυζικίου Ἰωακείμ (ὁ μετὰ ταῦτα Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ἰωακείμ Β΄) ἀναλαμβάνει τὸν Ἰωάννην ὑπὸ τὴν προστασίαν του καὶ εἰσάγει αὐτὸν εἰς τὴν ἐν τῇ νήσῳ Χάλκῃ Σχολὴν τῶν Ἑλλήνων Ἐμπόρων. Μετὰ τὴν ἀποφοίτησίν του ἐκ ταύτης διορίζεται τὸ 1858 διδάσκαλος εἰς τὴν σχολὴν Πανόρμου τῆς ἐπαρχίας Κυζικίου. Τὸ 1862 ἐπανερχεῖται παρὰ τῷ θείῳ του Πωγωνιανῆς εἰς Κισνόβιον καὶ ἐπιστρέφει μετ' ὀλίγον χρόνον εἰς Κων)πολιν χειροτονεῖται διάκονος τῇ 2 Μαρτίᾳ 1863 ὑπὸ τοῦ τότε Πατριάρχου Ἰωακείμ Β΄ μετονομασθεὶς Ἱερώνυμος καὶ προσλαμβάνεται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του. Ἀποχωρήσαντος τοῦ Πατριάρχου Ἰωακείμ Β΄ ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου τῷ 1863 ὁ Ἱερώνυμος ἀκολουθεῖ αὐτὸν εἰς Ἀρτάκην ἔνθα διέμενεν ἐπὶ δεκαετίαν ὅλην παρ' αὐτῷ. Τῷ 1873 ἐπανεκληθέντος τοῦ Πατριάρχου Ἰωακείμ Β΄ ὡς Πατριάρχου Κων)πόλεως, ὁ Ἱερώνυμος διορίζεται κατ' ἀρχὰς μὲν Δευτερεύων τῶν Πατριαρχείων καὶ τῷ 1875 Μέγας Ἀρχidiaκονος, τῷ δὲ 1877 ἐκλέγεται Μητροπολίτης Μαρωνεῖας καὶ χειροτονεῖται εἰς Ἀρχιερεᾶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Πατριάρχου Ἰωακείμ καὶ τῶν τότε σινοδικῶν ἀρχιερέων ἐν αὐτῷ τῷ Πατριαρχικῷ ναῷ. Τὴν ποιμαντορίαν τῆς ἐπαρχίας Μαρωνεῖας ἀνέλαβεν ὁ Ἱερώνυμος κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ρωσοτουρκικοῦ πολέμου καὶ ὡς ἀπήτουν αἱ τότε καιρικαὶ περιστάσεις προσεῖλκυσε διὰ τῆς διοικητικῆς του ἱκανότητος καὶ διὰ τοῦ ἀγαθοῦ του τρόπου τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν ὃχι μόνον τοῦ ποιμνίου του ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τὸν ὑπ' αὐτοῦ πολλαχῶς εὐεργετηθέντων Τούρκων. Τὴν ἐποχὴν ταύτην συνεπῆχθη τὸ πρῶτον καὶ ἡ ἐν Ἀλεξανδρουπόλει (Δεδεαγάτς) νεοπαγῆς Ἑλληνικῇ Ὁρθόδοξος Κοινότης, ὁ δὲ Ἱερώνυμος συνετέλεσε τὰ μέγιστα πρὸς ἴδρυσιν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου καὶ τῶν πρῶτων σχολείων χάριν τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν Ἑλληνοπαίδων, πρῶτου συνεισφέροντος ὑπὲρ αὐτῶν ἐν γένει δὲ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Μαρωνεῖας μετ' ἀόκνου προσπαθείας ἐμερίμνησε καθόλου ὑπὲρ τῆς διαδόσεως τῆς παιδείας διαρρυθμίσας ἐπὶ τὸ τελειότερον τὰ ὑφιστάμενα σχολεῖα καὶ ἰδρύσας ἕτερα δεκαοκτὼ (18) τοιαῦτα.

Τῇ 5 Αὐγούστου 1885 μετατίθεται εἰς τὴν ἐπαρχίαν Νικοπόλεως καὶ

σθείς, ὅσον οὐδεὶς ἀνέμενεν ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς αὐτῆς ἀπὸ ἀπόψεως Ἑθνικῆς καὶ Ἐκκλησιαστικῆς, ἀναιρεσυχόμενος μετὰ σθένους κατὰ τῶν Βουλγάρων ἐπιδιωκόντων τότε, τὴν πάσῃ θυσίᾳ ἐγκατάστασιν αὐτῶν εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ξάνθης καὶ Ἰδρυσιν κοινότητος ἐν αὐτῇ τῇ πόλει Ξάνθῃ. Ἐπιτάκις τὸ ἐπιχειρήμα τῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπιτάκις ἀποκρουσθέντων. Τὴν πόλιν Ξάνθης ἐκόσμησε διὰ μητροπολιτικοῦ Μεγάρου καὶ διὰ Κοινοτικῶν Σχολείων φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων, γυμναστικῶν σωματείων, ἐταιρειῶν καὶ ἀδελφοτήτων τῇ ἀρωγῇ τῶν πλείστων αὐτόθι πλουσίων ὁμογενῶν. Τὸν Ἰανουάριον 1902 συνοδικὸς διατελὼν ἐπὶ Πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Γ' ἀποστέλλεται ὡς ἑξαρχος εἰς Κύζικον πρὸς ἐξομάλυνσιν καὶ διευθέτησιν τοῦ γεννηθέντος Περαμιακοῦ ζητήματος καὶ φέρει τὴν ἀποστολὴν του εἰς αἴσιον πέρας ἀπὸ Ἑθνικῆς καὶ θρησκευτικῆς ἀπόψεως. Τὴν 25 Νοεμβρίου 1910 συνοδικὸς καὶ πάλιν διατελὼν ἐπὶ Ἰωακείμ τοῦ Γ' προάγεται εἰς τὴν Μητρόπολιν Θεσσαλονίκης εἰς στιγμὰς κρισιμωτάτας διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ ἔθνος, ἀλλὰ δυστυχῶς τὸ ἐθνοσωτήριόν του ἔργον διέκοψεν ὁ προῶρος ἐπελθὼν θάνατός του τῇ 11 Μαΐου 1912 ἐπισυμβὰς ἐν Θεσσαλονίκῃ. Ἐτάφη δὲ ἐν τῷ Κοιμητηρίῳ τοῦ «Εὐαγγελισμοῦ».

Ὁ Ἰωακείμ διεκρίνετο διὰ τὴν ἀγγίνοιάν του, τὴν διορατικότητά του καὶ τὴν εὐθύτητα τοῦ χαρακτήρος του. Εἰς τοιαύτας περιόδους ἐξημένησε Συνοδικὸς καὶ συγχρόνως πρόεδρος τῆς κατὰ Φανάριον Μεγάλῃς τοῦ Γένους Σχολῆς, τῶν Ἑθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων, τοῦ Ἰωακειμίου Παρθεναγωγείου. Ἦτο δὲ τετιμημένος δι' Ἑλληνικῶν, Τουρκικῶν καὶ Σερβικῶν παρασήμων. Πολλοὶ περὶ αὐτοῦ ἔγραψαν εἰς διάφορα περιοδικά.

Ὁ Παιδεστοῦ Θεοφάνης.

Ἐπικαλούμενος Κακοθεοφάνης ἐξελέγη τὸ πρῶτον ἀπὸ Πρωτοσύγκελος τὸ 1637 ὡς Παιδεστοῦ καὶ καθαιρεθεὶς τὸ 1639· ἔπειτα συνεχωρήθη καὶ ἐξελέγη κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ ἰδίου ἔτους Μητροπολίτης Γάνου καὶ Χώρας. Ἐν τῇ ὑπὸ Γ. Ι. Ζολώτα Ἱστορίᾳ Χίου δημοσιεύεται ἡ καθαιρεσίς του καὶ τὸ ὕμνημα τῆς ἐκλογῆς του ὡς Γάνου καὶ Χώρας¹⁾.

Ὁ Φιλιππουπόλεως Ἰωακείμ Εὐθυβούλης.

Ἐγεννήθη τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1855 εἰς Μέγα Ρεῦμα τοῦ Βοσπόρου ἐκ πατρὸς Χίου τοῦ Κωνσταντίνου Καβύρη γεννηθέντος ἐν τῷ χωρίῳ Βαβύλοι τῆς νήσου Χίου καὶ σπουδάσαντος ἐν Παρισίοις τὴν φιλοσοφίαν τῇ

1) Γ. Ι. Ζολώτα, Ἱστορία Χίου τόμ. Γ', Μέρ. Α' σελ. 152—153.

συστάσει τοῦ τότε Σχολάρχου τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς Σαμουήλ ¹⁾ καὶ εἶτα τοῦ πατρός του διορισθέντος καθηγητοῦ ἐν τῇ ρηθείσῃ Σχολῇ καὶ ἀποβιώσαντος ἐν Χάλκῃ τὴν 20 Ἰουνίου 1859. Ἡ μήτηρ του ἐκαλεῖτο Αἰκατερίνη καὶ ἦτο θυγάτηρ Ἀλεξάνδρου Πετροπούλου τοῦ ἐκ Μεγάλου Ρεύματος πρώην Μεγάλου Λογοθέτου ἀποβιώσασα κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1895 εἰς Μέγα Ρεῦμα.

Ὁ Ἰωακείμ κατὰ κόσμον ὠνομάζετο Ἀλέξανδρος καὶ διδαχθεὶς τὰ πρῶτα γράμματα εἰς τὴν ἐν Φαναρίῳ Ἑλληνικὴν Σχολὴν τοῦ Ἀγιοταφικοῦ Μετοχίου, διευθυνομένην ὑπὸ τοῦ τότε Μελενίκου Ἀλεξάνδρου Τριανταφυλλίδου ἐξηκολούθησε τὰς σπουδὰς του εἰς τὴν αὐτόθι Μεγάλῃν τοῦ Γένους Σχολήν, ἐξ ἧς ἀποφοιτήσας τὸ 1874 εἰσῆλθῃ κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1875 εἰς τὴν κατὰ Χάλκην Θεολογικὴν Σχολὴν τῇ προστασίᾳ τοῦ Πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Β', ὅφ' οὗ καὶ ἐχειροτονήθη διάκονος τῇ 25 Δεκεμβρίου 1877 ἐν τῷ Πατριαρχικῷ ναῷ μετονομασθεὶς Ἰωακείμ. Ἀποφοιτήσας τῆς Σχολῆς ταύτης τὸ 1878 εἰσῆλθεν εὐθὺς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Πατριαρχείων καὶ τὴν 28 Ὀκτωβρίου ἰδίου ἔτους προήχθη εἰς Μέγαν Ἀρχιδιάκονον ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Γ', διαδόχου Ἰωακείμ τοῦ Β' καὶ τῇ 1 Ἰανουαρίου 1883 εἰς Μέγαν Πρωτοσύγκελλον τῆς εἰς πρεσβύτερον χειροτονίας του γενομένης ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Πατριάρχου τῇ 6 Ἰανουαρίου. Ὡς Μέγας Πρωτοσύγκελος προέστη τῇ 27 Μαρτίου 1884 τῆς κηδείας τοῦ Μεγάλου Ἑθνικοῦ Εὐσεβίου Γεωργίου Ζαρίφη, τῶν ἀρχιερέων μὴ μετασχόντων τῆς ἐκφοράς ἐπισήμως ἐν ἐπισκοπικῇ ἀμφιέσει ἕνεκα τῆς κατὰ τὸ προνομιακὸν ζήτημα παραιτήσεως τοῦ Πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Γ' καὶ τῆς ἐκ ταύτης ἐπελθούσης ἀποχῆς τῶν ἀρχιερέων τοῦ ἱεροπράττειν ²⁾.

Τῇ 29 Δεκεμβρίου 1884 ἐπὶ Πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Δ' ἐξελέγη Μητροπολίτης Φιλιππουπόλεως τῆς εἰς Ἀρχιερέα χειροτονίας του τελεσθείσης τῇ 5ῃ Ἰανουαρίου 1885 ὑπὸ τοῦ τότε μητροπολίτου Κυζίκου Νικοδήμου καὶ ἄλλων ἀρχιερέων ἐν τῷ Πατριαρχικῷ ναῷ.

Ἀναλαβὼν τὴν πνευματικὴν διοίκησιν τῆς ἐπαρχίας ταύτης τόσον συνεισέτι καὶ πολιτικῶς εἰργάζετο ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ ποιμνίου του ὥστε ἐξετιμήθη δεόντως καὶ ἡγαπήθη ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἀπέκτησε καὶ τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἐκτίμησιν καὶ αὐτῶν τῶν ἡγεμόνων τῆς Βουλγαρίας Βάττεμβεργ καὶ Φερδινάνδου, ὥστε καὶ αὐτοπροσώπως ἐπισκεπτόντων τὸν Ἰωακείμ, καὶ διὰ βουλγαρικῶν παρασήμων καὶ μεταλλίων τιμησάντων. Καὶ αὐτὸς ἐπίσης ὁ Πρωθυπουργὸς Σταμπούλωφ καὶ ἄλλοι πολιτικοὶ τῆς Βουλγαρίας ἐτίμων αὐτόν.

1) Ἐκκλ. Ἀλήθ. "Ἐτ. Γ". 1883 Τευχ. ΛΑ', σελ. 488.

2) Γ. Παπαδ. Σύγχρ. Ἱεραρχ. Τόμ. Α'. σελ. 609.

Συνοδικὸς προσκληθεὶς τὸν Φεβρουάριον τῷ 1889 ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Διονυσίου τοῦ Ε' ἀποστέλλεται ἐξαρχικῶς μετὰ τῶν συμβούλων Ξενοφῶντος Ζωγράφου καὶ Γεωργίου Καζανόβα εἰς Θεσσαλονίκην πρὸς εἰρήνευσιν τῆς αὐτόθι διαμαχομένης ὁμογενοῦς κοινότητος. Τὴν 13 Δεκεμβρίου 1889 ἐξελέγη Μητροπολίτης Χαλκηδόνος ἀντὶ τοῦ θανόντος Καλλινίκου, καὶ συνοδικὸς ὢν τῷ 1892 ἀποστέλλεται εἰς Φιλιππούπολιν ὡς ἑξαρχος πρὸς διακανονισμόν τοῦ ζητήματος τῆς ἀρπαγείσης ὑπὸ τῶν Βουλγάρων Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας τῆς Παναγίας ἐν Στενιμάχῳ καὶ τὴν 10 Μαΐου 1897 μετατίθεται εἰς τὴν Μητρόπολιν Ἐφέσου διαδεχθεὶς τὸν εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον Κωνσταντῖνον ἀνελθόντα Κωνσταντῖνον τὸν Ε' τὸν Βασιλέα, τὸν ἐκ Χίου.

Ὁ Ἰωακείμ εἰργάζετο πάντοτε μετὰ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου του καὶ διὰ τοῦτο ἠγαπᾶτο καὶ ἐλατρεῦετο. Ὑπῆρξε οὐκ ὀλίγη καὶ δραστήριος, ἀκάματος εἰς τὰς σκέψεις καὶ ἐνεργείας του, γενναιόδωρος, μετριόφρων καὶ φιλόφρων. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Πανευρωπαϊκοῦ πολέμου ἐδοκίμασεν ἀγογγύστως καὶ μαρτυρικῶς ὅλην τὴν κακοτροπίαν καὶ τὸν μισελληνισμόν τοῦ Νομάρχου Σμύρνης Ραχμῆ πασᾶ, ὡς καὶ κατὰ τὴν κατοχὴν τῆς Σμύρνης ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ ἐπέπρωτο δυστυχῶς καὶ ὑπὸ τοῦ Ἑλληνος Γενικοῦ Διοικητοῦ Σμύρνης Στεργιάδου κατὰ τὸ 1919 νὰ δοκιμάσῃ καὶ ποτισθῇ πικρίας, θλίψεως καὶ δὴ ἐξευτελισμοὺς διὰ φυλακίσεως ἔστω καὶ ὀλιγοῶρου. Εὐτυχῶς δὲν ἐπέζησε νὰ ἴδῃ καὶ τὴν καταστροφὴν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς ἐξόντωσιν ὁλοκλήρου τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἐχορημάτισε πολλάκις συνοδικὸς καὶ πρόεδρος διαφόρων ἐπιτροπῶν. Ἦτο δὲ τετιμημένος διὰ πολλῶν παρασήμων Ἑλληνικῶν, Τουρκικῶν, Σερβικῶν καὶ Βουλγαρικῶν.

Ἀπεβίωσεν ἐν Μαγνησίᾳ κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1920.

Ἀρχίμ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ